

Zgodnja DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi polji, in velja po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četrileta 1 gld. 30 kr.
V tiskarnici sprejemana na leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrlet 1 gold.; ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXVII.

V Ljubljani 31. malega serpana 1874.

List 31.

Koledar za naslednji teden.

Veliki serpan. Avgust.

2. Nedelja X. po bink. Evangelij: „Od farizeja in cestinarja“. (Luk. 18.) — Sv. Alfons Marija Li-guori, škof v Šent-Agati, spoz., ustanovnik misijonske družbe presvetega Odrešenika in cerkveni učenik. Sv. Alfons je svetnik novejšega časa, torej je toliko primerniši za nas, ker je nov dokaz, da sv. Cerkev ima vedno svetnike v sebi; sej zato jo je Jezus postavil, da ljudi posvečuje. Bil je rojen v Neapolju 27. kim. 1696 od plemenitnih staršev. Njegov oče je bil avstrijsk stotnik, stanujoč blizu Neapolja; mati se je skazovala z veliko poterpežljivostjo v terpljenji in je bila silo skerbna za dobro izrejo svojih otrok. Učila ga je zgodaj Jezusa in Marijo spoznavati in ljubiti. 16 let starega so dali v odgojišnico plemenitnih mladenčev, ktere so duhovni podučevali in v strahu Božjem izrejevali. Tukaj je Alfons s pridnostjo in z bistrim umom v vednostih vse svoje sošolce presegal, pa jih tudi z besedo in lepim zgledom k pobožnemu življenju budit. Bil je takrat prejel že prvo sv. obhajilo in se čisto in popolnoma posvetil svojemu Zveličarju. Kako se mu je greh studil, kaže ta-le dogodka. Neki dan so ga sošolci pregovorili, da je z njimi igral neko igro z žogo in je igro dobil, če tudi ni bil vajen igrati. Enega mladih tovaršev je to tako zdražilo, da je jel zmérjati in zabavljati. Alfonsa je kakor ogenj v lica zarudečelo, precej nazaj dá dobi-tek in rečno reče: Kaj, za ta zanikarni denar se prederzneš Boga razžaliti? Ná, tu imaš denar. Nato odide. Zvečer po igri ga po vsem vertu išejo, in najdejo ga pred podobico Matere Božje v molitev zatopljenega. Deček, ki ga je bil razžalil, ga vidi in zakliče: „Oh, kaj sem storil, svetnika sem razžalil!“ Alfons spravi v sveti sramožljivosti podobico in gre tiho domú s tovarši. Z naj boljšim vspehom doverši šole in si izvoli pravd-niški stan. Z neutrudljivo delavnostjo in pravičnostjo, s katero je pravde razsojeval in vranoval, si je bil pridobil pri vsih zaupanje. Pri vsih obilnih opravilih pa ni po-zabil Boga; vsak dan je šel pred delom k sv. maši. Častil je posebno Marijo Devico. Nekega dne pri sod-niji sebi izročeno pravdo zagovarja, kar mu njegov na-sprotnik očita, da ni resnice govoril; to ga takó močno speče, da se odpové pravdníškemu stanu, ker spoznal je, kako silno nevaren je za dušo. Alfons ei je po tem izvolil duhovski stan, je v Neapolji v misijonski hiši doveršil bogoslovske šole, in je bil mašnik posvečen. V njegovem sercu je gorela sveta želja nevedno ljudstvo početi učiti, in ga k pokori buditi; čudoviten je bil sad njegovih misijonskih pridig, ktere je Bog tudi s čudeži

poterjeval. Škof v Santoru mu ponudi hišo v mestu Skali misijonarjem v prebivališje; tukaj je bil tedaj za-četek družbe presvetega Odrešenika, ktero so papež Benedikt XVI poterdili. Pred svetim Rešnjim Telesom, ki ga je vsak dan obiskoval, je bil v molitvi ves zamak-njen; pa si je tudi prizadeval čišenje presvetega Reš-njega Telesa med ljudstvom razširjati; zato je pisal spre-lepe bukvice: „Obiskovanje presvetega zakramenta“. Sv. Alfons je bil poseben častivec Matere Božje, pa jo je tudi ljudstvu v misijonskih pridigah častiti in na pomoč klicati priporočal; spisal je lepe bukvice: „Slavo Marije Device“. Papež Klemen XIII so ga zvolili škofa v Šent-Agati; le iz pokoršine do papeža je prejel to breme, in ga nosil 13 let. Kar je ta čas dobrega storil, se ne da popisati. Po obilnih prošnjah so mu papež Pij VI to breme s starih ram sneli; on pa se je podal v hišo svoje družbe, kjer je 1. vel. serp. 1787 v 90. l. svojega živ-ljenja mrt. Gospodu zaspal. Bog je svojega zvestega služabnika že v življenji, po tem pa tudi po njegovi smerti z mnogimi čudeži poveličal. Papež Pij IX so ga 23. suš. 1817 prišteli cerkvenim učenikom, ker je veliko podučnih bukev spisal.

Sv. Alfons je v svojih misijonskih pridigah pogo-stoma ponavljal naslednje besede: „Naša vera je edino-prava, zanjo sem pripravljen zadnjo kapljo kervi pre-liti“. — „Rajše bi v ognjeni peči zgorel, kakor en sam smertni greh soril.“

Sv. Štefan papež sprič.; sv. Ratil sprič.; sv. Maksim šk. spoz.

Porcijunkula — odpustki, ktere je bil sv. Fran-čišk sprositi obiskovavcem svoje cerkvice — z imenom „Porcijunkula“.

3. Ponedeljek. Najdenje teles sv. Štefana pervega spričevavca, Gamaliela, Nikodema in Abi-bona, ki so bile blizu Jeruzalema na skritem in ne-čednem kraju pokopane. Pod cesarjem Honorijem l. 415 se Gamaliel (učenik sv. Pavla apost.) prikaže Lucijanu mašniku v spanji, mu razodene kraj, kjer so njih telesa pokopane, in mu zapové, naj gre k Janezu, jeruzalem-skemu škofu, ter naj mu to pové, in z njim obravnava, da se na spodobnejši kraj pokopljejo. Škof povabi bližnje škofo in duhovne k slovesnosti, ko se bodo trupla ime-novanih svetnikov vzdignile in na spodobni kraj pre-nesle. Odločeni dan izkopljejo vpricho škofov, duhovnov in velike množice ljudstva rake svetnikov, iz katerih pri-jetni duh puhti, veliko bolnih in betežnih se popolnoma ozdravljenih domú verna. Truplo sv. Štefana je bilo preneseno v cerkev na Sijon, pod cesarjem Teodozijem mlajšim v Carigrad, pod papežem Pelagijem pa v Rim v grob sv. Lorenca sprič.

„Njih trupla so v miru pokopane, in njih ime živi od roda do roda.“ (Sir. 44, 14.)

Sv. Hermel spr.; sv. Peter šk. sproz.; sv. Lidija, učenka sv. Pavla ap.

4. Torek. Sv. Dominik, začetnik pridigarkega ali dominikanskega reda, je bil v Kalarogi na Španjskem sin bogoljubnih staršev roj. 1170. Starši so dali dečka njegovemu stricu duhovnu v izrejo. Vsak dan je mladeneč z velikim veseljem in z vso pobožnostjo pri sv. maši stregel. V 15. letu so ga poslali v Valencijo na visoke šole, kjer je vse sošolce v vednosti in pobožnosti presegal. Ogibal se je veselice, slabih tovaršij, družega spola, gostilnic in igrališ. Malo je spal na terdi postelji, pa veliko molil. Po doveršenih šolah je v Valenciji sv. pismo očitno razlagal. Pozneje (l. 1198) je bil prednik kanonikov v Ozmi. Tisti čas se je razširjala po Francoskem grozno škodljiva in pogubljiva kriva vera Albingezov, ki so tajili vstajenje mrtvih, zaverгли svete zakramente, molitve za mrtve, podobe svetnikov, križe in so zasmehovali obrede ali šege katoliške Cerkve; tudi so strahovitne pregrehe počenjali, cerkvene posode in oblačila ropali in duhovne morili. Dominiku se ti zmoteni bratje v serce smilijo, želi jih na pravo pot resnice in pravice pripeljati; zatoraj vstanovi družbo misijonskih pridigarjev, kateri bi se k njim podali, in jih zmót rešili. Papež Honorij III so to družbo pridigarjev poterdili. Dominik s svojimi pridigarji veliko krivovercev preveri z naslednjim čudežem. Podal je glavarjem krivovercev list, na katerem je bila spisana z besedami sv. pisma poterdjena katoliška vera; nato so tudi krivoverci svoj nauk na list spisali, ter ga z mnogimi zvijačami opravičevali. Po dolgem prepiru se zedinijo, da naj se oba lista v ogenj veržeta; čegar list ne bo zgorel, tega vera je resnična, unega pa je laž. Precej napravijo ogenj pred starim mališkim tempeljnom, in veržejo vanj oba lista. In kaj se zgodi? Krivovercev list berž zgori, list sv. Dominika pa plamen kvičkom vzdigne, nekaj časa v zraku visi, in potem na bližnje bruno pade. Še dvakrat ga v ogenj veržejo, in ta čudež se ponavlja. Marija Devica svetemu Dominiku rožni venec podá in ga moliti uči, ter mu naroči, da naj to molitev tudi ljudstvu priporoča, ker je silno krepek pripomoček zatérati krivoverske zmote. Dominik začne v Tolosi 1208 sveti rožni venec učiti in priporočati; na tisuče krivovercev se verne v katoliško cerkev. Dominik obudi tri mrtve v življenje. Njegov red se silno hitro razširja. Na Laškem vstanovi 4 samostane, pošilja misijonarje v Afriko, Palestino, Švedijo, Norvegijo, na Ogersko, Poljsko, Greško itd. Bog je svojemu zvestemu služabniku po angelju razodel zadnjo uro. Dominik še popolnoma zdrav pripoveduje, da vélicege Šmarna ne bo čakal. Na smertni postelji je svojim bratom kaj ginljive nauke dajal. Ker so prezgodaj jeli opravljati molitve, ko se duša od telesa loči, jim reče: „Počakajte, zdaj še ne!“ Nekoliko časa po tem jim pravi: „No, zdaj začnite!“ Svetnik z njimi tiho moli. Ko so molili: „Pridite na pomoč, svetniki Božji! Pridite mu naproti angelji Gospodovi! Sprejmite to dušo, in peljite jo pred obličje Najvišega!“ ugasne 6. vel. serp. 1221, v 51. letu svoje starosti. Veliko čudežev se je godilo, zato so ga papež Gregorij IX že l. 1234 svetnikom prišteli.

Vodilo sv. Dominika: Krivoverci so tudi moji bratje, tudi zanje je Kristus umrl. Ne smemo jih tedaj zaničevati, ampak moliti moramo zanje, da jih Bog razsvetli in zmote reši. —

Sv. Tertulin maš. sprič.; sv. Eleuterij sprič.; sv. Agabij šk. spoz.

5. Sreda. Sv. Marija Snežnica. Ob času papeža Liberija (352. l.) je živel v Rimu bogat, plemeniten in pobožen mestnjani, po imenu Janez, s svojo ravno tako plemenito in pobožno ženo. Ko nista imela otrok,

sta sklenila vse svoje premoženje Mariji v čast obrniti; neprenehoma sta jo prav goreče prosila, naj jima razodene, kakošno dobro delo bi ji bilo naj bolj dopadljivo. Marija usliši njuno prošnjo, ter ji v spanji opominja, da naj sozidata cerkev na tistem kraju eskvilinskega homca, ki bode 5. vél. serpana, ko je v Rimu naj večí vročina, s snegom pokrit. To razodeneta papežu Liberiju, kateri njima pové, da je imel v spanji ravno to prikazen. V slovesni procesiji so šli papež, duhovšina, pobožna zakonska sopróga in velika množica ljudstva na hrib, in našli so s snegom pokriti kraj, kjer naj bi se cerkev sozidala. Janez in njegova žena sta tedaj na odločenem kraju na svoje stroške sozidala cerkev Mariji v čast. Imenovala se je ta cerkev svete Marije Snežnice. Ker so papež Liberij to cerkev posvetili, se je tudi imenovala Liberijeva cerkev. V tej cerkvi se hranijo jaslice Boga in Zveličarja, zato se ta cerkev imenuje tudi: „Sveta Marija pri jaslicah“. Papež Sikst III (432—440) so to cerkev predelali in prav bogato olepšali. Ker je ta cerkev med vsimi Marijinimi cerkvami v Rimu naj lepši in naj imenitnejši, se zdaj tudi imenuje: „Cerkev svete Marije Veči“. V spominj une čudovite prigodbe (ko je bil sneg v toliki vročini hrib pobelil) in v spominj posvečenja imenovane cerkve se obhaja današnji praznik. —

Sv. Afra sprič. (v pratiki 8. vel. serpana); sv. Ozvald, prvi keršanski kralj na Angleškem (v pratiki 6. vel. serp.); sv. Nona, mati sv. Gregorija Nazijanskega.

6. Četertek. Spremenjenje našega Gosпода Jezusa Kristusa na gori Taboru. (Gl. evangelij sv. Mat. 17, 1—9.) — Sv. Ksist II, papež sprič., je bil v Atenah na Greškem rojen, in je iz neverskega modrijana postal kristjan. Pod cesarjem Valerijanom je bil tožen, da Kristusa očitno oznanuje, zato je bil zagrabljen in v Martov tempelj peljan, naj bi Kristusa zatajil in maliku daroval. Toliče hudobije noče storiti, torej je bil k smerti obsojen. Ko ga peljejo na morišče, mu sv. Lorenc naproti priteče, ter ga vpraša: „Kam greš, oče brez sina? Kam hitiš duhoven brez služabnika?“ Odgovori mu: „Ne zapustim te sin; večí bôji te čakajo za Kristusovo vero; v tréh dnéh me boš nasledoval, mašnika levit; med tem pa, če v zakladu kaj imaš, razdeli ubogim“. Sv. papež je bil ob glavo djan 6. vel. serp. l. 258. Ta dan so bili z njim vred umorjeni Felicisim in Agapit dijakona, Januvarij, Magen, Vincencij in Štefan poddiakoni. Sv. Ksist je vladal katoliško cerkev 12 mesecev in 12 dni.

Vodilo sv. Ksista: „Take hudobije ne bom storil, da bi Kristusa zatajil.“ Ljubi kristjan! ti menda ne boš prišel v toliko nevarnost, da bi Kristusa s svojo besedo zatajil; vari se pa, da ga ne boš s svojimi brezbožnimi deli tajil. —

Sv. Štefan opat, ki so ga Saraceni z 200 mnih vred umorili; sv. Hormizda pap. spoz.; sv. Jakop puš. spoz.

7. Petek. Sv. Kajetan, vstanovnik reda teatincev, je bil rojen v Vičenci na Laškem od grofovskih pobožnih staršev. Ta svetnik je bil kakor nekaj svet ogenj, ki je na novo prav močno v nemal ljubezen Božjo v omerznjenih človeških sercih. Kajetan, deček in mladeneč, je tako pobožno živel, da so ga sploh svetnika imenovali. Ko je bil v Vičenci prav dobro doveršil šole, se je podal v Padovo na visoko šolo, kjer je postal dohtar mestnjanskih in cerkvenih pravic. Pa tudi tukaj v tolicih nevarnostih med spridenimi študenti je ostal nedolžen in čist mladeneč. Niso ga pa posvetne vednosti veselile; šel je torej v Rim študirat bogoslovje. Njegova svetost tudi v Rimu ni ostala skrita, papež Julij II ga

pokličejo na svoj dvor in mu dajo imenitno službo apostolskega notarja. Po Julijevi smrti se je vernil v Vičenco, je stopil v družbo sv. Hieronima Emilijana, ktera je uboge bolnike oskerbovala. Po njegovi delavnosti v bolnišnici je ta bratovščina močno slovela. Le iz pokoršine gre v Benetke in prevzame skerb za novo zidano bolnišnico. Memo telesne postrežbe je oskerboval tudi duše bolnikov. Sploh so ga imenovali lovca duš, serafina pred altarjem, in aposteljna na leci. Taka luč ne smé skrita ostati, temuč mora tudi po družih mestih svetiti. Po nasvetu svojega spovednika se podá v Rim, in želi vstanoviti družbo bogaboječih duhovnov, kteri bi nevedno ljudstvo po deželi učili in zatirali Lutrove zmote, ki so se bile tudi po Laškem jele razširjati. Peter Karafa, teatinski škof (ki je bil poznejše papež z imenom Pavel IV) in drugi pobožni duhovni se mu pridružijo. Vodila udov te družbe so bile: Vsemu časnemu posestvu se odpovedati in le ob milošnji živeti, nevédné učiti, zmotence na pot resnice pripeljavati, grešnike k pokori spreobračati, bližnjemu v dušnih in telesnih potrebah pomoč skazovati. Papež Klemen VII so tē vodila poterdili. Pervi prednik te družbe je bil Peter Karafa, škof teatinski; zato se udje te družbe imenujejo „teatinci“. Trume vojakov cesarja Karola I so 6. maja 1527 v Rim prihrumele in ropale, sirovi vojaki (med njimi so bili tudi luterani) so v samostan teatincev priderli; ker pa v njem niso prav nič našli, so si mislili, da so ubogi očetje svoje zaklade skrili, toraj so jih hudo stiskali, davili, pretepali, ranili in v ječo gnali. Viši vojak jih iz ječe reši; po tem se podajo v Benetke, kjer jih z veseljem sprejmó ter ob času kuge bolnikom strežejo, in jim sv. zakramente delijo. Papež pokličejo Kajetana v Neapolj, kjer vstanovi samostan svojega reda, zadušil luteranstvo, ozdravi z molitvijo svojemu služabniku bolno nogo, ki so mu jo zdravniki hotli odrezati. Kajetan izdihne svojo blago dušo Bogu v roke 7. vel. serp. 1629.

Keršansko poniževanje ni nikomur v nečast. Sv. Kajetan, grofovskega stanu, je ubogim bolnikom stregel in naj nižje službe opravljal po Kristusovem povelji in zgledu: „Kteri je večí med vami, naj bo kakor manjši, in prednik kakor služabnik“ (Luk. 22, 26). Kristus je svojim apostelnom noge umival. —

Sv. Donat šk. sprič.; sv. Hilarin mnih sprič.; sv. Favstin vojak sprič.; sv. Donajan škof spoz.; sv. Albert mnih spoz.

8. Sabota. Ss. Cirijak, Smaragd, in tovarši sprič., so bili dalj časa zavoljo svoje vere v Kristusa na povelje cesarja Dioklecijana v ječi zaperti. Sv. Cirijak dijakon je s svetim križem slepim, ki so k njemu prihajali, pogled dajal. Tisti čas je bila Artemija, hči cesarja Dioklecijana, od hudobnega duha obsedena in hudo stiskana. Satan je iz nje vpil: „Če dijakon Cirijak ne pride, ne pojdem od tod“. Cesar pošlje po Cirijaka, ter ga prosi, naj njegovi hčeri v stiski pomaga. Cirijak jo z molitvijo reši hudobnega duha. Artemija je v Kristusa verovala, in je bila keršena. Artemija in cesarjeva žena Serena, ki je bila skrivna kristjana, prosite cesarja, naj z jetniki bolj mehko ravna. Cesar jim odkaže hišo, kjer v miru živé. Perzijanski kralj Sapor prosi po svojem poslancu cesarja, naj mu pošlje dijakona Cirijaka, da reši njegovo hčer Jobijo hudobnega duha. Cesar mu prošnjo dovoli. Cirijak gre s svojim tovaršem in kraljevim poslancem na Perzijansko. Kralj jih z veseljem sprejme. Satan v hčeri strahovito tuli. Na Cirijakovo molitev satan iz nje zbeži. Jobija, oče, in 400 družih veruje v Kristusa, in se dajo kerstiti. Kralj ponuja Cirijaku veliko darov, on pa jih noče sprejeti, rekoč: „Kristjani ne smejo prodajati Božjih darov.“ Cirijak in Smaragd se verneta v Rim, kjer nekoliko časa v miru

živita. Ko je pa Maksimijan v Rimu sam jel vladati, ukaže deželnemu poglavarju, da naj vjete kristjane z mnogimi mukami sili bogovom darovati. Ker pa vsi do konca stanovitni ostanejo, so bili Cirijak, Larg in Smaragd in še 20 družih z mečem pokončani. — „Kdor bo stanovitven (v živi, delavni veri) do konca, bo zveličan“ (Mat. 24, 13.) —

Sv. Marin sprič.; sv. Emilijan šk. spoz.; sv. Sevêr spoz.

Nekoliko besed zoper pijančevanje.

(Dalje.)

II.

Nastane pa vprašanje, kje je iskati pomoči zoper pijančevanje, kako se moramo vojskovati zoper tega sovražnika, s kakim orožjem ga moremo premagati? Kako važno je to vprašanje, to je pač vsakemu jasno; kaj namreč pomaga spoznati hudo, če se odpraviti ne zna in ne more? A pravo odgovoriti na to, zdi se mi silno težavno in razprava o tej reči zlo nevhvaležna. Vem namreč, da je le preresničen slovenski pregovor: „Pijanec se spreoberne, kedar se v jamo zverne“. Vendar pa me tehtnost reči in potreba pomoči spodbada, da nekoliko spregovorim o tem, kje da je po mojih mislih iskati pomoči, in kaj bi bilo treba storiti, da se popolnoma zatara ali saj kolikor mogoče zajezi pogubno hudo, ki se čedalje bolj širi.

Do vseh dobromislečih pa se obrnem z znanimi besedami sv. Pavla: „Vse premislite, kar je dobro, tega, se poprimite!“ Vem, da to ni vse, in tudi ne naj boljše, kar bom povedal; vendar bode morda tudi to malo marsikterega ljudomila spodbodlo k daljnemu premišljevanju, da bode kaj več in boljšega svetoval in storil v ta blagi namen. Ako bomo delali vsak po svoji moči in priložnosti, gotovo brez vspéha ne ostane.

1. Naj več in naj huje zlo je pijančevanje — kakor smo spredaj vidili — zato, ker vzame človeku dušno življenje. Pijanost je namreč greh, pijančevanje pa huda pregrešna navada in strast. Naj pervo zdravilo in naj zdatnejo pomoč torej, kakor zoper vsako dušno bolezen, tako tudi zoper pijančevanje bomo našli v zveličavni sveti veri. Ona ima sredstva in pomočke, ki gotovo pomagajo, ako jih le hočeš vestno rabiti. V osrečevalnem nauku sv. vere se med naj poglobitnejimi čednostmi priporoča in zapoveduje zmérnost in treznost. V ss. zakramentih pa dobivamo moč vojskovati se in premagati strasti in hude navade, ter si pridobivati nasprotno čednosti. Oznanovalec sv. vere — duhoven — mora s sv. Pavlom klicati vsem pijancem resne besede: „Ne motite se: ne nečistniki, ne malikovavci, ne skupubi, ne pijanci ne bodo vidili nebeškega kraljestva“. — Na prižnici in v spovednici ima Cerkev obilno priložnosti svari in odvrčati od pijančevanja, razkazovati in slikati tega greha hudobijo, pogubnost in vsestransko škodljivost, navduševati pa za nasprotno čednost, za treznost, zmérnost, ki je tako lepa, človeka tako vredna, ter ima v vsakem obziru tako lepe in srečne posledke.

In gotovo le sv. veri se imamo zahvaliti, da se to zlo še bolj ne razširi. Da se pa vendar ne more popolnoma zatreti, da se povsod nahaja še več ali manj pijancev, gotovo ni temu vzrok sv. vera, kakor se njeni nasprotniki večkrat prederznejše terditi, tudi ne oznanovalci verskega nauka, izjemši, ako bi morda ti zane-marjali svojo dolžnost; temveč vzrok je le pomanjkanje sv. vere, in pa to, da ljudje duhovne premalo poslušajo,

da se premalo skerbno živi po njihovih naukih, po naukih sv. vere. (Dalje sledi.)

K spisu „zoper pijančevanje“.

Pri obravnavi in izpeljavi te reči je pa treba ozreti se tudi na izgóvore, ki jih imajo zaradi žganjepije.

Naj le nektare med ljudstvom bolj navadne ob kratkem omenim:

1. „Vino je predrago; en maselj ga mi je premalo, ga še čutim ne; žganja imam pa za enkrat dosti en frakelj (t. j. pol maseljca), pa ga vender čutim, in me manj stane.“ Na to ti rečem: Tvoj frakelj žganja te po vsaki ceni dražje stane kot polič vina. Veš zakaj? Sam moraš spoznati, da je zdravje in življenje nar dražje blago tega svetá, ki smo ga varovati in ohraniti dolžni po Božji volji, ker bomo od tega tudi pri sodbi Bogu odgovor dajali. S svojim frakeljnom pa si, kakor je spričano že, svoje zdravje slabiš in življenje krajšaš; glej, kako drago tisto žganje plačuješ v svojo lastno škodo in nesrečo! Pa če ti tvoje delo ali tvoja služba ne nese, da bi — po pameti in zmerno — vino pil, ali mar na svetu ni druge pijače razun vina in žganja? Ali ne veš, kaj je rekel tisti pijanec, ki je bil bišo in zemljiše zapil in zadjal, in je potem začel vodo piti. Rekel je: Ko bi bil pred vedil, da je voda tako dobra, bi ne bil nikoli grunta zapil! — V nekem kraji sem se pogovarjal s hudim žganjepivcem, ki se je po ti navadni pijači že ves tresel v narboljših moških letih. Rečem mu: naj mu zjutraj, namesto da bi žganje pil, žena raji mleka zavrè, mu bo bolje storilo. „O ja, gospod! mi pravi na to, to sem pa že skusil — mleko mi je prav dobro storilo, pa kaj — —.“ O ja, si mislim, navada, navada — in pa hudo poželenje — le to je pravi vzrok nesrečne žganjepije! —

(Dalje nasl.)

Preganjanje kristjanov v Tong-Kingu.

Časnik „Missions catholiques“ prinaša strašne naznanila o preganjanji kristjanov v keršanskih občinah na južnem Kineškem.

Vzrok tega preganjanja so politične razmere v Tong-Kingu, oziroma v Annamu. L. 1862 so se namreč Francozi naselili v Annamu in se polastili izliva reke Mekhonga, da bi bili po nji v zvezi z notranjim Kineškim, kar pa niso dosegli. Francoski tergovec Dupuis je po reki Songki na severni strani annamskega kraljestva našel pot v kineško pokrajino Junnan. Tam je bil naredil kupčijske zveze, in v grudnu 1872 poskušal jadrati proti reki Songki. Da premaga zadržke, ki so mu jih delali mandarinov glavnega mesta Keša, je vstanovil s pomočjo vojakov junnanskih mandarinov v Tong-Kingu naselbino. Kinezom je namreč v Tong-Kingu dovoljena prosta kupčija. Toda nasprotovanja mandarinov s tim niso bile odpravljene. Ko je prepis skoraj eno leto terpel, so se obrnili do francoskega poglavarja naselbin, admirala Dupré, naj bi Dupuis-u prepovedal dalje prebivati v Tong-Kingu.

Poglavar jih je naj pred skušal z lepo spraviti, in je poslal komisarja, pobočnika Garnier-ja v Kešo. Ker jih tudi ta ni mogel pomiriti, je oblegel grad Keški, ga premagal in vse mestne mandarine vjel.

Njegovim 300 morskim vojakom se je prostovoljno pridružilo veliko Tonkinezov, so se hrabro borili in ga

mnogoverstno podpirali. Prebivalci Tong-Kinga, ki so še le od začetka tega stoletja pod oblastjo Kočinkinezov, so novi vladi zelo sovražni, ker malo skerbí za blagor njih dežele. Da se je pri tej priliki tudi več katoliških Tonkinezov Francozom pridružilo, je toliko bolj verjetno, ker so jih annamski vladarji večkrat grozovitno preganjali. Iz tega je tudi jasno, zakaj so annamski učenjaki, iz katerih mandarinov izhajajo in katerih udje keršanstvo ljuto sovražijo, ker prihaja iz zamerzne Evrope, sklenili maščevati se za zmago Kešinsko nad domačimi kristjani. Le prezgodaj so imeli moč za to v rokah.

Francoski komisar Garnier, ki je bil sicer 21. grudna p. l. odgnal napad mandarinov na Keško terdnjavo, se je bil predelež prederznil in je padel v boju. Filaster, drugi komisar francoskega poglavarja v tej reči, je rekel kmalo po svojem prihodu, da je Garnier svoje pooblaščenje prestopil, in že 10. prosinca je poklical nazaj francosko posado pridobljenih malih mest in je branil le Kešo. To je bilo za mandarine in učenjake sploh znamenje k maševanju.

Komaj so bili francoski vojaki odrinili, kar se uderejo učenjaške druhali nad vse, kateri so bili le količkaj v zvezi s Francozi, ki so jih kaj podpirali ali jim živež prodajali. V malo dneh so požgali okoli 80 vasi. Kaj čudno je to, da se je francoski komisar, ki bi bil zamogel nezmerno škodo odverniti in je bil večkrat svoje častne dolžnosti opomnjen, čisto terpivno obnašal.

Kolika je besnost učenih, skoraj ni verjeti; morivne požiganja v prosincu se zdijo le rahel začetek grozovitega počenja, ki je druge mesce nasledovalo. 5. sušca piše msgr. Gauthier svojemu pomočniku, msgr. Krok-u, da sta mu dva poveljnika naznanila o skrivnem zboru učenih, pri katerem so bili sklenili 24. svečana začeti klanje. Po noči in po dnevi so vadili nabrane vojake, skrivni shodi so se zbirali neprenehoma.

Nekteri misijonarjem prijazni mandarinov so jim vse naznanjali, kar se je godilo, ki so trem okrajnim velikim mandarinom poročali in jim nasvetovali nektare začetnike upora l. 1868 dati vjeti. To bi bilo odvernilo zdaj pretečo prekucijo. Mandarinov so pa jim odgovorili, da je to le prazna domišljija, kar jim naznanjajo, da se jim ni treba bati ne učenih in ne njihovih vojakov. Kristjani iz Nam-Duong-a so se bili že na pot napravili, da bi bili pri misijonarjih iskali brambe. Veliki mandarin prava je poslal za njimi, da naj se le brez strahu vernejo. Res so tako storili. Še tisti večer pa so jih učeni pod vodstvom okrajne gosposke zaperli in za klanje prihranili.

Pred 25. svečanom so pričeli klanje ter so dva služabnika o. Doare-a in enega kristjana ob glavo djali in v reko vergli. Tudi so tisti dan požgali vasi Trun-Lam, Nio-Vinh in Bau-Takli ter so poklali prebivavce, kateri niso bili zbežali. Tiste, ki so bili ušli v gozde, so s psi vjeli in nazaj pripeljali, ter jih drugi dan pomorili. Od vsih strani se je slišalo, da je bila reka polna mrličev. Ravno tisti čas so morivci klali kristjane duhovnije Holyen in požigali njih vasi. Kdor se je skrival v sosednjem pečevju, so ga s psi zasledili in živega sežgali. Veliki mandarin prava je bil z 800 vojakov na tergu Sa-namskem, pa je le nemarno gledal klanje kristjanov Nam-duongskih, katerih le malo se je rešilo.

(Dalje nasl.)

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. Naš verli dopisnik iz Primorskega je spregovoril prav potrebno besedo o popravljanji vina

na razne načine. To priznavajo tudi možaki, ki imajo z vinom opraviti in so se jeli že v shodih posvetovati, kako bi se zmiraj večemu sleparstvu z vinom nasprotovale, sicer si človek že ne bo skor več katerikrat svést, če pije natorno vino, ali pa kako umetno zmés. Pred vsim pa je Cerkvi na tem ležeče, da ima natorne vina pri sv. maši, in ako se pomisli, da se sto in stoss. maš bere dan na dan samo po vsi naši deželi, koliko še le po vsem svetu! pač ni pretirano, ako se želja izreče, da taki, ki piše veliko o vinu, in njegovem popravljanji, se zmeni tudi kaj za vino, ki se za sv. mašo rabi. Ker je pa naš iznajdeni dopisnik v tem dr. Vošnjaka in njegovo kletarstvo nekoliko pošlatal, je list, ki sovraži sv. mašo, tako zrastel, kakor purán, kadar zagleda rudečo cunjjo in zagodernjavsaal je: „Torej kuta in roženkranč in litanije ne le v politiki, nego tudi v gospodarstvenem slovstvu. Ali niso smešni ti klerikalci in „staroslovenci?“ — Mi ne namenjam dr. Vošnjaku očitati, rečemo pa: Ako bi bil dr. Vošnjak v „Kletarstvo“ postal en oddelek: Kako si morejo cerkve dobivati zanesljivo natornega vina za ss. maše, gotovo bi bil Slovencem bolj vatregel, kakor pa „Narod“ z vednim nadturškim zasramovanjem in psovanjem molitve in sploh katoliških svetih opravil. Kadar je človek tako togoten in razdražen, da ga že pamet zapuša, takrat se začne sam sebe po glavi butati; tako udrihajo sami sebe po svoji zmešani glavi sovražniki svoje lastne vere. „Impius, cum in profundum venerit peccatorum, contemnit.“ Tako pravi sv. Duh v pregovorih. (Prov. 18, 3.)

V Št.-Vidu nad Ljubljano so boje mladi fantje nekega gospoda zmerjali: „škril, kaj hodiš tod!“ „Narod“ zato interpelira g. fajmoštra Potočnika, in mu očita, da „boje rad ščuje proti „Narodu“ in liberalcem sploh“, ter mu „lepe nauke“ daje, kako naj svoje farmane bolj podučí, da jim vsim to ni na čast itd. — Tu imamo liberalski večni mlin: „Narod“ enkrat pravi: podučite ljudstvo, vi duhovni; vsak dan pa iše duhovnom veljavo vzeti pri ljudéh! Kaj bode potlej poduk pomagal? „Narod“ liberelec tare in spodkopuje vero, ktera uči, da je greh bližnjega nadlegati; po drugi strani pa hoče liberelec spoštovan biti, mir imeti pred ljudmi. „Narod“ vsak dan naznanuje pretepe in poboje, ob enem pa zasramuje vero in verske služabnike, ki se vojskujejo zoper neotesanost in hudodelstva! „Podučite ljudstvo“ to je štereotipna liberalska in vradna fraza; skerbi se pa zmiraj bolj za to, da bi se nauk ne sprejemal, ampak zaničeval. Vedno in vedno ponavljamo, kam je prišlo že na Laškem s takim počenjanjem; pa vse zastonj! Kako malo izdajo v življenji merzli „natorni nagibi“: „to je lepo, to ni lepo; to je čast, to ni čast“, se vidi ravno tudi na Laškem. Kdor je zavergel Boga, Cerkev in Božje zapovedi, on je sam barbar in misijonar divjaštva. Zanašajo se: nova šola bode pomagala; toda ravno z ognjiša nove šole se pa razlija po šolskem listu ogenj, ki mora vse dobro seme zamoriti, vkoreniniti sovraštvo med učiteljstvom in duhovstvom. Dokler bodo učenikom na čelu taki, ki vero razdirajo, ne bode vspeha pri odgoji, tega si bodite svesti. In dokler bodo liberalni časniki podirali, kar Cerkev, kar duhovni stavijo, dotlej ne bo dobro v deželi. Kaj pomeni psovanje: „umazana špekulacija z vero“, ako vladar pravi, da bo „vero“ branil? In kam mora pripeljati večno očitaje, da se „vera vtika v politiko“? Nebeško kraljestvo je podobno kvasu, pravi Zveličar; ta kvas mora vse prešiniti, spremeniti, v bolje, preskvasiti, bodi si „politika“ ali kar že je. „Politika“ je med ljudmi in za ljudi, ne za zajce in medvede, in toraj mora pri keršanskem narodu politika imeti vero in pravico za podlago, brez tega je politika zmešnjavka.

V stari Loki ali pri Fari zraven škofje Loke se prične 4. avgusta (vel. serpana) devetdnevica v spomin 800letnega obstoja ondote fare. Sv. Oče Pij IX so za to priliko podelili vernikom popolnoma odpustke, katerih se zamore vsak vdeležiti enkrat v 9 dnevih od 3.—11. velikega serpana, ako ss. zakramente vredno prejme in opravi navadne molitve za odpustke. — Pervi dan te slovesnosti, to je, 4. vel. serp. bodo v 26. listu „Zgod. Dan.“ imenovani gospodje obhajali 25letnico svojega dubovskega stanú, kakor je bilo ravno tam povedano. Slovesnosti tedaj bodo lepe in častitljive, gotovo bode torej tudi vdeleževanje obilno. Bog daj srečo!

Zastran orglarske šole.

Že nekterekrti je „Danica“ spregovorila o orglavski šoli, ktero na Kranjskem vstanoviti so bili za potrebno spoznali čč. gg. duhovni naše škofije o letošnjem občnem zboru podpornega duhovskega društva, in zaradi tega tudi ob enem postavili odbor, kateri je imel z obzirom na naše zadeve sestaviti načrt, ki bi služil za podlago pri vstanovitvi take naprave.

Odbor se je berž pridno poprijel dane mu naloge in si je prizadjal, kolikor se je le dalo, ji zadostiti; v posebnem zboru je sestavil po natančnem vsestranskem pretresovanju glavna načela za orglavsko učilnico, ter jih je po „Danici“ in po „Slovincu“ naznanil čč. gg. duhovnim pastirjem s pristavkom, naj bi blagovolili tudi oni naznaniti o tem svoje mnenje.

Šest gg. duhovnov se je že oglasilo in velikodušno obljubilo, ako se res ta šola v Ljubljani vstanovi, precej v začetku podariti dnarne podpore od 5 do 100 gl., pa še tudi pozneje jo podpirati po zmóžnosti.

Toliko je doslej odbor izvedil o tej stvari; to pa nikakor ni dovolj, da bi se moglo kaj končno določiti; vediti je treba, kaj mislijo in želé gg. duhovni v posameznih dekanijah, ker taka naprava ima biti v korist vsi deželi, in ker zahtéva se zlasti v začetku nekoliko več pomočkov.

Slišal se je od važne strani tudi pomislik, da v omenjeni šoli bi utegnili tudi učencev manjkati. Toda v tem oziru si smemo svesti biti, da jih bo prav dosti; če jih je v začetku tudi le samo teh 7—10, ki so se že oglasili, je na prvo dosti. Šola se bode gotovo napolnovala, samo da se prične in dobro obnaša.

Opoviram je treba v okoliščinah, v katerih jih odpraviti. Vis. čast. gosp. dekani naj bi torej blagovolili le-to stvar v roke vzeti, se gledé omenjenih zadržkov in drugih okoliščin s svojo duhovščino pogovoriti, za tem pa se obrniti do prečastitega knezoškofijstva, v čegar področje ta reč gre, ter mu predložiti dotične nasvete, ponudbe in sporečila s prošnjo, naj blagovoli daljne vgodne korake učiniti, da se čim prej orglavska učilnica prične na Kranjskem.

Čas naglo teče; komaj še dobra dva mesca sta, in spet se začne novo šolsko leto. Bode li se ta reč določila do takrat? — Kako važno je to vprašanje, to se že zdaj očitno kaže sem ter tje po deželi, a še živeje in obširniše pa se utegne razviditi in čutiti v nekoliko letih, ako se sedanje zadeve ne premené.

V Ljubljani 26. julija 1874.

V imenu odbora

Dr. A. Jarc.

Ljudje ferčavci.

Več ljudi že je hotlo ferčati, pa vsak je slabo opravil. Eden ferčavcev je bil neki Ikar, Dédalov sin,

ki si je bil boje perutnice napravil, si jih nekako z oskom priklejal, pa hajdi čez ikarsko morje! Hotel se je v prederznosti preblizo k solncu pognati, katero mu je pa perutnice stopilo, in pil je ferčavec morje, prej kot je mislil.

Ferčavec drugi, Šimen, imenovan čarnik ali coper-nik, se je tudi kviško pognal ter se s tem hotel za „moža Božjega“ naznaniti, kakoršni so n. pr. dandanašnji tisti „dobri kerščani“, ki se s svojo dozdevno učenostjo — ne vém kam — hočejo povzdigniti, kajti na nebesa malo verujejo, še manj pa na pekel? Sv. Peter pa je „Copernika“ v imenu Božjem zarotil, in Šimen je na tla cmoknil ter si kosti polomil.

Neki Grof je hotel une dni ferčati v London-u. Napravil si je bil stroj z dvema 38 čevljev dolgima perutnicama, in z repom do 20 čevljev dolgoti. To je bilo v zvezi z leseno plošo, na kateri je imel prostor ferčavec. Ta tič je bil z vervjó privezan na balon, kateri je tiča vzdignil, potem je dal znamenje, da se je verv prerezala in peruti ste pričeli mahati. Pervi dan je poskušnjo še kaj dobro opravil, ali kmali jo je skupil kakor drugi ferčavci. Sto čevljev nad zemljó je ukazal presekati verv. V tem trenutku se nesrečni ferčavec prekucne, ne vé se kako, leti v kopalje na zemljo in se razmlinči na uličnem tlaku „Robert-Street-u“.

Še drugi ferčavec je današnji liberalizem, ki si dela dolg rép in obširne peruti, in više si zasukane berke kakor kozje rogove, ter se povzdiguje nad Boga in njegovo razodenja. Zdi se prvi dan, da še nekaj ferči; toda prvi še ni poslednji vsih dni. Dvigati mora tega lesenega jastreba balon; ali kaj bo potlej, ko se verv prereže?

Razgled po svetu.

Avstrijansko. Vse kar je červivega v avstrijanskem časništvu, je že z ustnicami cmokalo od veselja, da bode imelo dokaj glodati nad škofom v Lincu, kteremu so pravdo napovedovali zaradi neke pridige v Kremsmünstru, češ, da je bila „staatsgefährlich“. Linško državno pravdníštvo pa jim je vse veselje razdajalo z eno čertico, ker je opustilo pravdo zoper škofa. Podkupljeno ali pa sicer prusoljubno časništvo hoče po vsi sili Avstrijo zag-nati na dranjo tiste politike, ki hoče s cerkvenim geganjanjem, tlačanjem in ropanjem državo slovečo storiti, kakor na Pruskem. Avstrija bodi prvič odpadnica od vere očetov, in drugič njena morivka. To želé vsi novi in stari odpadniki z novošegnimi judi in rudečkarji vred. Tudi „hochmajster“ nemškega reda v Brandenburg mejni grof Albreht je bil 1525 postal renegat ter luteranar, potem pa je pričel katoličanstvo tretji in duhovske posestva sebi priplenovati, ter se je prusaštvo debelilo v boju zoper papeža, zoper rimsko-nemškega cesarja in habsburško vladarsko rodovino. Nekdanjo prusaško politiko nadaljuje sadaj Bismark, in kdor je prijatelj njegove politike, on je ravno tako nasprotnik Avstrije kakor Rima in katoliške Cerkve. Zato je tudi shod katoličanov v Mogunci 16. in 17. rožn. tega leta vso Bismarkovo politiko določno obsodil in zavgel. Vsa ta politika namreč se izhaja na krič: „Križaj katoliško Cerkev in katoličane!“ In če so taki kričavci celo tudi v našem cesarstvu, so le še toliko večji graje vredni, ker krič poslednjič veljá tudi cesarstvu.

Rimsko. (Konec.) Ozrite se na Davida. Zaupal je tako terdno, da je bil kos ubiti prevzétnega Golija, da ni pomišljeval stopiti pred Savla in se mu ponuditi v boj s to protečo pošastjo, s katero se nobeden hebrejev ni upal skusiti. Savel je dvomil; poslušavši pa djanja mla-

dega pastirčka in njegove zmage nad levi, je začel upati, ter ukaže, naj se mladostni bojevalec preobleče v kraljevo orožje, s škitom, s čelado in z vsim drugim kraljevim okovarstvom. David se na to tedaj napravi kakor je kralj hotel, ali berž ko je imel na sebi to težo, skuša hoditi, pa le neukretno se more premikati. Zakliče tedaj Non possum incedere, quia usam non habeo — ne morem hoditi, ker nisem vaju. Iz tega izpeljujem, da niso vsi sposobni bojevati se z nekimi velikani nejeverstva, ker nimajo primérnega orožja. Toda, če ga tudi ne morejo napadati naravnost, ga zamorejo napadati s spodbudnostjo svojega življenja, s podučevanjem, s podporo revežev; in pa ker vse prihaja od Boga, z gorečim premišljevanjem terpljenja njegovega Sina, kateri s sedeža usmiljenja preiskuje serca, posluša in uslišuje. David, obložen s težkim orožjem, ga snáme in dosti mu je vzeti pét prav lepih kamnov, ki jih zbere ob strugi potoka, in enega zadega s fračo v velikana, kateri je zadet na čelo, se zverne na zemljo in je merlič — pogled zmešnjave in prestrašenja filiščanom, kateri bežé, — vzrok veselja pa hebrejem, kateri Bogú zmage hvalo zapojó.

Vi pa veste, da peteri kamni pomenijo tudi petere rane Boga in Zveličarja; in če so le-té mazilo življenja za vse tiste, ki jih časté in jih premišlujejo z vero, z ljubeznijo in s stanovitnostjo, — so pa tudi vzrok pre-kletstva in zapušenja za vse tiste, kateri jih zaničujejo in preklinjajo.

Vi, dragi sinovi, približujte se k tem ranam, in zlasti k tisti, ki jo je pustil odprto za prihod k njegovemu najsvetejšemu Sercu. Katoliški svet se te dni približuje k temu studentu ljubezni. To je tam, kjer je tudi vam zajemati tiste moči in živosti, ki vas mora spremljati v vojskah, ktere bijete za Gospoda. In pred vsim drugim, oserčeni od Boga, morate vabiti vse k pokori: Scindite corda vestra — stergajte svoje serca, govorite dušam, ki vam bodo izročene od viših pastirjev. Poenitentiam agite — pokoro delajte, bodete klicali tudi vi, da se storite vredni božjega usmiljenja. Nikoli pa ne recite, da se mora mir storiti s sedanjimi javnimi okoliščinami, in ne smejo se odstraniti brambe zoper napade sovražnikov Božjih, kakor da bi ta posilni stan imel biti neminljiv. Takim, ki tako mislijo, naj odgovori namesto mene žena s tistimi pomenitimi besedami, ki so bile rečene duhovnom in vojvodom v Betuliji: Et qui estis vos, qui tentatis Dominum? etc. — in kdo ste vi, da skušate Gospoda? itd.“

Poslednjič sv. Oče opominjajo mlade duhovne k stanovitnosti ter jih oserčujejo zoper nesrečni odpad, kateri je vselej sad „napuha, sebičnosti in neke druge sramotne strasti.“

Na Francoskem si mnogi bonapartisti (napoleonci) in republikanci na skrajnostih roke podajajo. Med 310 glasovi v zbornici, ki so za razdjanje zbora in za nove volitve, se ponaša prav veliko napoleoncev. Nasproti pa republikancem marsikteri njih strančarjev v volitveni zadevi herbet obračajo, kakor sloveči Mathieu-Bodet, ki so ga bili namenili v ministerstvo. — Francoska zbornica je poslednje dni odločila algierskemu vikšemu škofu milgsp. Lavigerie u pomoč 75,000 lir, nad čimur so pre-kucuhi strašno debelo gledali. Nadškof je bil 1868, ko je toliko Arabov lakote pomerlo, zbral silo veliko otrok, ki so bili ostali sirote. Naj večji del njih, ko so odrastli, so prosili sv. kersta in so ga prejeli, in ostali so v katoliških dobrotnih napravah. Nadškof Lavigerie napravlja zanje novo vas, v kateri jih naseljuje, in tako se bode od tam razširjala keršanska omika. V tacih okoliščinah, se vé, da pomoči potrebuje.

Za posredovanje tujcev na Španjskem koledvajo in moledvajo liberalni listi na vse gerlo. Tako nepričako-

vane zmage karlistov prekrižujejo načerte frajmavrarjev in rudečkarjev in groza jih grabi, da ne le na Španjskem, ampak tudi drugod bi utegnili začeti njih osnove klenkati. — Revšeta so pozabile, kako so pobijale „Sillabus“, po katerem je zaverženo načelo neposredovanja, zdaj sami nehoté klečé pred „Sillabusom“, kadar so njih čepine v nevarnosti. Toda stan je sedaj v Evropi taki, pravi „Unità“, da posredovanje na Španjskem utegne biti ogurek za vesoljni požár, in ta se zná končati v škodo vsih papirnatih kóč, pod katerimi se danes skrivajo robavsi vsih dežel.

Posebno se tresejo framasoni na Laškem, ako bi na Španjskem zmagala reč mirú, ker utegne potlej tudi na Francoskem in Laškem zmagati pošena in pravična reč. Po vsem Laškem je splošna nezadovoljnost s pogostimi hrupi zaradi dragine, velikih davkov, brigantovstva (silnih ropov in tatvine), masonske prederznosti, očitne brezvarnosti itd. Ravno sedaj so kervave vstaje v Siciliji. Verh tega se že davno tudi ministerstvo majé, razrešiti se ima zbornica ter razpisati se nove volitve, ktere so pa „as“ za ministerstvo.

Kako pa se po srenjah gospodari, kaže n. pr. Rim, kjer ima srenjska gosposka čez 4 milijone primanjkujeja. Pod papežem ni bila nikoli prazna mestna denarnica.

Tudi šole delajo nezméren „napredek“! Zakaž 20. julija, pripoveduje „Sicilia Catt.“, je bil profesor D. iz vladinih šol čitno na tergu „Bologni“ kloferničen od enega svojih učencev, kteremu ni bil vstregel v izpraševanjski zadevi.

Amerikansko. Mesca majnika tega leta je odjadrala velika truma romarjev iz Amerike v Rim. Potopisec v „Wahrheitsfreundu“ pripoveduje med drugim ta-le dogodek. — Umerl je predvčerajšnjim eden popotnikov (ne romarjev) nagle smerti. Našli so ga na nekem kraju, ki ga tukaj ne morem imenovati. Bil je pa med popotniki potepinsko razuzdan Francoz premétovske podobe, ki se mi je naznanil za barona pl. Geyer-a. Ponosen, pravi, je svojega nemškega rodú, akoravno besedice nemščine ne zna govoriti. Le-ta je nagovoril škofa Dwenger-ja iz Fort-Wayne-a, izmed romarjev, naj nad merličem, ki je njegov (Francozov) brat, opravi katoliške pogrebne molitve. Škof bolj natanko oprašuje in zvé, da umerli je bil prostozidar ali mavtar, in se brani uslišati prošnjo gospoda barona, rekši, da ta mož ko frajmavrar ni bil več kakoličan.

Tako imenovani baron se je hudo raztogotil in zažugal, da zato se bo zmaščeval nad škofom in nad romarji. Spolnil je žuganje. Pri bližnji Božji službi se je prederzno v ravno tisti sobani z nami vsedel, ol pil in se spakoval.

Naznanili smo to kapitanu, ki je neotesanemu tepcu prav gorke zasolil, vsled česar je k nam prišel, prosil za zamero in obljubil se poboljšati. Res dozdaj ni več zmešnjave delal. Sicer ima pobalin prav podobo rudečega „komunarda“, in njegovo obnašanje so vsi na barki, tudi protestantje in judje, ostro grajali. Rudečkar se lahko precej spozná iz obnašanja, govorjenja, časnikarski pa še naj ložej iz pisanja. Ne spoštuje nikogar na svetu, čez vse naj huje sovraži katoliško Cerkev, z božjimi rečmi berska in otépa kakor s smetmi, vse njegovo bitje je prederzna nesramnost, podoben je bolj obsedenemu, kakor pa treznemu in pametnemu človeku. Merliča so naslednji dan zašili v vrečo in potopili so ga v globoki mokri grob.

V Parizu popisuje strahovito razdjanje rudečkarjev, kakoršnege je še zmiraj silo veliko viditi. Na zadnje pravi: „Parizani so morali grenko skusiti, kaj prav za prav hočejo vitezi kremlje: „svoboda, enakost in bratovstvo, „ki je na mnogih očitnih in osebnih poslopih

še vsekana, in pa kam pripelje odpad človeštva od večnih in nespremenljivih resnic keršanstva“.

Listek za raznotero robo in blago.

Naša Gospa presv. Serca!

II.

Jezik vsaki naj Te hvali,
Svetega Sercá Gospá!
Ker po tebi smo postali
Ljubljenci tega Sercá.

Rado zábi hudobije
Naše nevhvaležnosti;
Odpuščenje z njega lije,
Serca to Gospá želi.

Zle sovražnikov nakane
Dušo plaho že storé,
Omahljiva nam postane,
Kadar ji za čednost gré.

Al iz Serca moč vesela
Dušo v boju ohladi;
To gospostvo tvoje dela,
Kar želiš, Serce stori.

Ko se truplo pogrezuje
V morje smertnih bolečin,
Se za dušo razločuje
Vojske hude zadnji čin.

Zbog nevredne hudobije
Vést obsoja v pekel že;
Al usmiljenje zasije
Iz Sercá na klic Gospé.

Ljubeznjivost, usmiljenje,
Hčerki avetega Sercá,
Nam storite zaročenje
V pričo Tebe, o Gospá!

Kar vmerljivega je, pade; —
Duh zleti v krilo Serca; —
Sad zavžíva svoje nade, —
Z njim raduješ se, Gospá! —

Kukec.

Iz Ljubljane. V „Novicah“ št. 29 je dr. Bleiweis mil. kneza in škofa prosil, naj razodenejo, če je res dr. Bleiweis vzrok, da so mil. škof gosp. Levstiku ustavili vredovanje Wolfovega slovarja?

Njih milost na to odgovarjajo v „Nov.“ št. 30, da so skerb za natis izročili možém, ki so mislili, da so sposobni prevzeti odgovornost za doveršenje dela. Gosp. Levstika niso oni poklicali, ne se ustavljali, da se mu delo izroči; tudi plačevali ga niso, temuč le ukazali, naj se plačuje iz dotične zaloge. Ker pa je veliko časa preteklo, veliko denara se potrosilo, škof pa niso še začetka za natis vravnanege rokopisa pred oči dobili, zato so za dolžnost spoznali ustaviti izplačevanje iz Wolfovega zaklada. Vodilo jih je pri tem edino lastno prepričanje, da po tej poti ne pride na svetlo slovar po

volji r. škofa testatorja, in pa odgovornost za zaklad glavnega dediča Alojzijevega. Nikogar niso sveta pri tem prosili, in nihče ga jim ni vrival. — Naznanilo se je une dni, da natis slovarja se misli „narodni tiskarnici“ izročiti, od česar pa se je boje že skoraj vsestransko odjenjalo, in po vsi pravici; zakaj to bi se v resnici reklo narhušemu sovražniku orožje oskerbovati, da bo z njim toliko lažje še nadalje z divjo jezo po Bogu in po ljudeh mahal. Mislil bi kdo, da „narodovcem“, ki jim je vse „farovsko“ tako silno zoperno, se tudi „farovski denar“ ne bo prilegel? ... „Caeteris paribus“ se gotovo spodobi tisk Blaznikovi tiskarnici, ki je tiskala prvi del. Obeta se pa, da se bode „Narod“ poboljšal in opustil fanatiško preganjanje sv. vere. Tehno je vprašanje, če bi smeli na „mladoslovenske“ obljube škofa Volfa v morje vreči? Gl. „Jer. 13, 23“.

Pri vit. gosp. Bogoslovu Vidman-u, novem c. kr. deželnem načelniku, so se pretekli teden predstavljale vradnje vsih stanov. Slišijo se le hvale vredne lastnosti o novem načelniku.

Na ljubljanskem gradu je pomilostenih 13 jetnikov. — Bog jim daj poboljšati se, ko pridejo zopet na prosto.

Prihajanje in odhajanje železničnih vlakov v Ljubljano. Osební vlak z Dunaja prihaja ob 2 in 41 min. po noči, — ob 3 in 4 m. popoldne; — berzovlak ob 6 in 5 m. zvečer. — Iz Tersta osební vlak ob 12 in 43 m. po noči, — ob 12 in 57 m. popoldne; — berzovlak ob 10 in 31 m. zjutraj; — mešanec ob 5 in 8 m. zjutraj. — Mudé se berzovlaki po 4 m., osební po 10 m., mešanci po pol ure v Ljubljani. — Vlaki gorenjski: ob 1 in 10 m. po noči, — in ob 6 in 10 m. zvečer se odpelje vlak do Valentina, — ob 1 in 30 m. popoldne do Beljaka; — prihajajo pa ob 2 in 15 m. po noči in ob 8 in 36 m. zjutraj iz Valentina, ob 2 in 35 m. popodne iz Beljaka.

V Gorici je g. Jož. Zukiati, bivši c. kr. dvorni svetovalec, v poslednji volji tudi malemu ondotnemu semenišu zapustil 300 gl.

Mednarodni zdravniški shod na Dunaju ni še posebnega dognal. Stalnega odbora zoper kužljivosti, na katerega so mislili, blezo celo na dan ne bo. Zedinili so se v tem, da pripori ali „karantene“ in kajenja ljudi in živine naj na suhem odpadejo, pomorska karantena pa naj se ohrani, ker večina primorskih držav je za to. Moravski „Botschafter“ dvomi, če bode kolera za vse to kaj dosti prašala.

Veliki katoliški shod svetuje „Magyar Allam“ katoličanom sklicati na Ogerskem, kakor so ga imeli nemški katoličani mesca rožnika. Ta shod naj bi skerbela, da se pri prihodnjih volitvah volijo v državni zbor poštene katoličani neomadežanega življenja. Taki poslanci naj bi dali moško besedo in svoj podpis, da bodo pri zoperkatoliških predlogih glasovali vselej z: „Ne“. V ta namen naj bi se natisnjene pole (formulari) razdelile srenjam. Posvetovati bi se bilo poslednjič, če bi kazalo s terpuim obnašanjem podreti sedanjo Deakovo stranko, ker ako duhovstvo ne pomaga, so zgubljeni deakovci. — V tem je velik in nezamudljiv nauk tudi za nas Slovence.

V Rimu je umerl učeni jezuit Pavel Rosa, tovarš P. Sechi-a pri zvezdoslovstvu, katerega bi bil najberže dosegl, ako bi ne bil tako zgodaj umerl. Bil je še prav mlad viditi, ko nam je pred 3 leti razkazoval zvezdarnico v Rimskem kolegiju.

Papež je kriv! Zadnjič je nekdo norčeval, češ: čudo, da še papeža niso obdolžili napada na Bismarka! Našel se je pa plemeniti laški „Diritto“, ki ga res izpeljuje od Pija IX, kajti govoril je papež v nekem na-

govoru o Juditi, ki je Holofernu glavo odrezala! — Toda poklon „Diritto“ ni prav prilizljiv, ako Bismarka primerja s Holofernom. Čutiti pa je, da Kullmann ni bral dosti ne sv. pisma in ne papeževih nagovorov, pristavlja „Unità“.

Rimski katoličani, čez 30,000 podpisov, so izročili prošnjo predsedniku in županu v Rimu zoper skrunjenje nedelj in praznikov, ki se godi z odpertimi štacunami, s hlapčevskim delom i. t. d. — Močno potrebno tudi drugod.

Ognjenik Etna, ki je počival 5 lét, boče zopet pričeti ogenj bruhati. Poka že po hribu, prikazujejo se nove žepna, plamen in ogenj po noči. Učeni Silvestri napoveduje, da pričetek ni deleč.

Laško prijateljstvo do Avstrije. V Arquí blizu Padve, kjer je pesnik Petrarka umerl, so 18. jul. v pričó avstrijskih gostov zdravice pili na zedinjenje Tersta, Istre in Trentina z Italijo! So pa že papež in klerikalci tega krivi?! —

Iz Marija-Zvezde v Bosni, 20. jul. — Veliko sušo imamo. Ako ne bo skoraj dežja, je v nevarnosti ves pridelek, n. pr. koruza, bob in podzemljice. Bog se nas usmili!

Nemško. Mnogo po Nemškem, posebno pri duhovnih stikujejo Bismarkovi policaji vsled Kullmanovega napada. Ne pomisli pa Bismark, da s takim brezpačnim in neopravičenim vohanjem bo še to malo spoštovanja zgubil, kar ga mu je še kje ostalo. Kadar se prikaže kak nov Orsini, Monti in Toguetti itd., bi morali tudi vselej enako stikati pri vsih mavtarjih in liberaluhih; pa naj le poskusijo! To bi bil strašen krič po frajmavarskih in liberalnih listih.

Napad v Kissingu je prusaštvu dal priliko nabrusiti in poostri vse preganjasko orodje zoper katoliške naprave, časništvo, družbe itd. Ustavljeni ste Pijeva in Bonitacijeva družba itd. Sram je pa že zdaj čedalje bolj Nemcev, da so se tako hudo opekli pri vsem, kar so na katoličane zvrčali. Napadnik ni bil pri nobeni kat. družbi in še to ni res, da bi bil iz verskega fanatizma to storil pób, ki z mladih dni nič ni imel z vero opravit. Hantalerja so morali ko nedolžnega precej spustiti. Pri stikanjih po družbah itd. niso nič našli.

Bizmarkovski „staatsercbišof“ deželni svetovalec Massenbach je bil povabil duhovske nadškofove svetovalce v posvet, če bi hotli njega namesto „poprešnjega“ nadškofa spoznati za svojega prednika; ako ne, da se prične sodnijsko preiskovanje zoper nje. Prišel pa na posvet ni — nobeden. Ni čudo, da je Bismark že na potu v Kissingen pravil, da je premagan od ultramontancev.

Švicarsko. Katoličani na Juraškem, tolikanj terpinčeni, pa zmiraj stanovitni proti svojim trinogom, so v zadnjih volitvah predstojnikov, predsednikov, sodnikov popolnoma zmagali. Tako zatirana čednost in pravica poslednjič vselej zmaga, sovražniki pa ostanejo v sramoti. Zapišite si to za užesa, zasramovavci in preganjavci sv. vere.

Iz Amerike piše naš rojak gosp. fajmošter Luka Možina, da bode imel ljudski misijon in na misijonu dva sloveča moža, namreč, mil. škofa Ign. Mraka in misijonarja Veningerja.

Dobrotni darovi.

Za sv. Očeta: Iz št. Ruperta g. A. K. 3 gl.
V dober namen: 20 kr.